

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

22.04.2014 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Вестник Труд

✓ Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал: Доходите се вдигат с повече работа, а не административно

- Г-н Велев, КНСБ настоява минималната заплата да стане 50% от средната. Реалистично ли е това?

- И в момента минималната заплата клони към 50% от средната. Обикновено такова възнаграждение получават хора с ниско образование и по-възрастни работници, които имат трудов стаж 20-25 години. Когато към основната заплата се добави клас за прослужено време, реално те получават около 400 лв., което е близо 50% от средната заплата. Според нас минималната заплата не трябва да надвишава 40% от средната. Свиването на границите между възнагражденията води към разсъждениято: "Защо да работя повече, като ще получа почти същата заплата." Непремереното повишаване на минималната заплата ще доведе и до ръст на безработицата, и до разрастване на сивия сектор.

- Все пак не трябва ли доходите да се повишават, за да се раздвижи и потреблението, а оттам и икономиката?

- Повишаването на доходите не може да става по административен път, а като се произвежда и продава повече. Като изключим някои отрасли с монополни цени като енергетиката и финансите, където възнагражденията са около 1600 лв., средната заплата в страната е много под 800 лв. В преработващата промишленост, където основно са заети хората, стойността е около 650 лв. Това ни е дереджето. Трябва да се има предвид, че за последните 2 години най-ниското възнаграждение нарасна с 40%. Ако се спазва средносрочната прогноза на правителството, в следващите 3 години ще има още 32% ръст. А брутният вътрешен продукт тъпче на едно място, както се вижда.

- КНСБ предложи да има наказателна отговорност за фирми, които умишлено не плащат заплати. Това ще реши ли проблема със забавените възнаграждения?

- Статистиката на Главната инспекция по труда сочи, че заплатите, които не се плащат навреме, намаляват. През 2012 г. те са 51 млн. лв., а през 2013 г. - 36 млн. лв. Нека да ги съпоставим с платените заплати, които са над 20 млрд. лв. за година. Или да вземем предвид взаимната задлъжнялост - над 160 млрд. лв. Вижда се, че последното нещо, което работодателят не плаща, е заплата. Не е нужно да се пишат нови разпоредби, с които да се въведат драконовски мерки за решаването на несъществуващ проблем.

- Как според вас трябва да продължи пенсионната реформа?

- Възрастта за пенсиониране не само трябва да се повиши, но и да се уеднакви между мъжете и жените на 65 години към 2020 г. Час по-скоро трябва да се ограничи ранното пенсиониране в системите на МВР, специалните служби и Министерството на отбраната. Теоретично у нас човек може да се пенсионира на 33 години. За парашутисти и водолази например се искат само 15 години стаж. Подобна практика няма нито в НАТО, нито в ЕС. В пенсионната система има и много течове. Трябва да се реши и въпросът с 900 000 инвалидни пенсии. Преди да заговорим за увеличаване на осигуровките, нека видим каква е ефективността и за какво се харчат събраните пари.

- Ще доведат ли мерките в плана на правителството за реиндустриализация до възраждане на българската промишленост?

- Не сме се запознали с плана. Основното, което трябва да се направи, е да се насърчат инвестициите в реалния сектор, в преработващата промишленост и да се обезпечат кадрово тези сектори. Затова направихме предложения за реформа във висшето и в средното професионално образование, тъй като има недостиг на инженерно-технически кадри. Държавата трябва да въведе стипендии за тези специалности. Без кадри не само че не може да се направи реиндустриализация, но и това, което в момента го имаме като индустрия, няма да просъществува в следващите 10 години.

- В кои сектори България има конкурентни предимства?

- Информационните и комуникационните технологии, машиностроенето, електротехниката са сфери, в които българските компании през последните години увеличават успешно износа си. Не трябва обаче да повтаряме като папагали, че ще развиваме икономика на знанието и сектори с висока добавена стойност, при положение че нямаме човешки ресурси и наука, които да поставят фундамент на подобно развитие. Необходимо е да се обърне внимание и на сектори със средна добавена стойност, в които имаме сравнителни предимства и растящ износ. Като приоритет трябва да се определят селското стопанство, хранителната промишленост и туризмът. Дейности с по-ниска добавена стойност като текстил и дървопреработване също не трябва да се загърбват, защото там се трудят много хора.

- През януари и февруари износът намалява. Какви са причините?

- Спадът и на износа, и на вноса се дължи на търговията с петролните продукти. Данните трябва да се гледат за по-дълъг период от време. Не трябва обаче да се бърза с изводите, тъй като там агентите са малко и спадът може да се дължи на по-късното осчетоводяване на сделките.

- Износът към Украйна обаче се е свил три пъти...

- Да, това е факт. През 2013 г. спрямо 2012г. по данни на националната статистика износът към Украйна имаше 75% ръст, а сега се срина три пъти. Имаме информация за това и от наши членове, които работят с украински партньори. Затова има страхове, че ако напрежението продължава да ескалира, конфликтът в Украйна ще се превърне в основен риск за българската икономика през тази година. Има затруднения на износа за Русия.

- Кои браншове са най-потърпевши?

- Въпросът не е само в износа. Има притеснения и за вноса. Освен природен газ, от Русия и Украйна получаваме метали с добри качества и цени. Могат да се намерят вносители и от ЕС, но доставките ще бъдат при други параметри. Това е сериозен проблем, който не се дооценява. Анализира се само енергетиката. Затова смятаме, че не трябва да се правят бодряшки и лековати изказвания като това на президента Росен Плевнелиев, който каза „оставете калкулаторите“ . Естествено, че трябва да се придържаме към версията на ЕС и НАТО, чиито членове сме. Но това не е причина да дрънкаме оръжия. Трябва да си гледаме икономическия интерес. Като спрем да продаваме в Украйна ще трябва да затворим фабриките и да уволним хора.

- Поправките в Закона за защита на конкуренцията, насочени срещу хипермаркетите, ще подобрят ли положението на българските производители?

- Някои мерки ще помогнат, други не са безспорни, но дори и самият разговор по темата води до намаляване на лошите практики и до смекчаването им. Опасността от известно повишение на цените трябва да се сравнява с тази да останат хора, които няма да имат никакви заплати, с които да купуват малко по-евтините стоки. Разоряването и фалитът на българските доставчици е по-неблагоприятен изход от известно повишаване на цените.

econ.bg

✓ Искаме компенсация, ако наложат санкции на Русия

България има най-голям стокообмен с Москва

Русия е държавата, с която България има най-голям стокообмен. По тази причина е нужно да има солидарност в ЕС при налагане на санкции срещу Русия. Това заяви министърът на икономиката и енергетиката Драгомир Стойнев.

“Трябва да има финансов механизъм, чрез който най-пострадалите държави да бъдат компенсирани”, посочи той. По думите му по време на кризата през 2009 г. загубата за икономиката ни е достигнала 500 млн. лв., но не са били изплатени никакви компенсация.

Според него, ако напрежението в Украйна продължава да ескалира, конфликтът може да се превърне в основен риск за българската икономика през 2014 г., коментира Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България, цитиран от в. “Труд”.

Като пример той посочи, че през 2013 г. спрямо 2012 г. по данни на националната статистика износът ни към Украйна е отчел 75% ръст, а в момента се е сринал три пъти.

По думите на Велев проблемите не са само в износа, а и във вноса. “Освен природен газ от Русия и Украйна получаваме метали с добри качества и цени. Могат да се намерят вносители и от ЕС, но доставките ще бъдат при други параметри. Това е сериозен проблем, който не се дооценява. Анализира се само енергетиката. Затова смятаме, че не трябва да се правят бодряшки и лековати изказвания като това на президента Росен Плевнелиев, който каза “оставете калкулаторите”, категоричен е Велев.

Според него е нужно да се придържаме към версията на ЕС и НАТО, чиито членове сме. Велев е на мнение, че трябва да следваме икономическия си интерес, защото като спрем да продаваме, ще се наложи да се затварят фабрики и да се уволняват хора.

Вчера стана ясно, че страната ни назначава поне 50 нови служители в консулските ни служби в Русия, Украйна и Беларус, за да получават туристите по-бързо и лесно визи за престой в България.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник 24 часа](#)

✓ Пенсионните фондове с двойно по-висока доходност от влоговете

Пенсионните фондове продължават да увеличават доходността си и тя твърдо бие лихвите по депозитите.

Последните данни на Комисията за финансов надзор показват, че фондовете за втора пенсия (универсалните) са отчели средна доходност от 6,18% на годишна база за периода март 2012 - март 2014 г. При някои тя дори надхвърля 7 на сто. (Подробности виж в графиката.)

За сравнение средните лихви по всички съществуващи влогове за гражданите са между 3,74 и 4,65% към края на февруари. Само по новите нивата са 3,36 до 3,66 на сто.

Това е близо 1-2 пъти по-малко в сравнение с доходността на универсалните пенсионни схеми, в които задължително се осигуряват родените след 31.12.1959 г.

Професионалните фондове, в които се отчисляват пари за ранно пенсиониране на работещите тежка категория труд, са успели да реализират средно 6,68%.

Традиционно по-високи са резултатите на доброволните схеми - 7,69 на сто на годишна база за разглеждания период. В тях заделянето на пари е по желание, а режимът за инвестиции - по-либерален.

Към края на 2013 г. всички пенсионни фондове управляват 6,82 млрд. лв. За година повишението е с около 1,1 млрд. лв. Броят на осигурените е 4 188 165 души. Най-много - 3 330 031 души, са в универсалните и общата сума в тях е 5,47 млрд. лв. Средно на всеки осигурен се падат по 1641 лв. Толкова са натрупани на човек за 12-те години, откакто съществуват фондовете. Само през миналата година всички пенсионни дружества са реализирали 130 млн. лв. приходи и 36,9 млн. лв. печалба.

Вестник Труд

✓ Задава се недостиг на качествени бизнес площи

Международните компании, които релокират работни места в секторите информационни технологии и бизнес услуги в София, в средносрочен план ще се сблъскат с недостиг на офис площи, които отговарят на изискванията им. Това показва регулярното пазарно проучване на консултантската фирма Forton, стратегически партньор за България и Македония на глобалната компания за имоти Cushman & Wakefield.

Офис площи

Свободните площи в топ 10 офис проектите, които бяха най-предпочитани от наемателите в последните 4 години, са намалели до 7,5% от наличностите. През последното тримесечие на 2013 г. те са били 10,9%.

В сравнение с година по-рано офисите в активен строеж намаляват почти наполовина като резултат от завършването на една част от обектите и продължителното преустановяване на строителството на друга. Общо 236 хил. е била площта на административните сгради в строеж към края на март 2013 г. срещу 143 хил. кв.м към същия месец 2014. От тях на пазара се очаква да бъдат предложени 105 хил. кв.м за 2014 и 2015 г., и то ако проектите бъдат завършени в обявените срокове. През първото тримесечие бяха въведени в експлоатация 30 хил. кв.м. Заради предварителни договори за продажба и наемот на тях незаети бяха едва 10 хил. кв.м. До края на годината се очаква да бъдат завършени офис сгради с допълнително 58600 кв.м.

Търсенето на офис площи запази инерцията си от края на 2013 г. и в първото тримесечие бяха усвоени 20 хиляди квадратни метра, от тях 13510 кв.м по договори за наем, а останалите – по договори за продажба.

За поредно тримесечие ИТ и аутсорсинг компаниите усвоиха най-много площи - 48,5% от отдадените под наем.

„София остава едно от предпочитаните места в Европа за изнасянето на работни места в тези два сектора“, каза Станимира Пашова, мениджър „Офис площи“ във Forton. „За този тип международни наематели ключови фактори са транспортната достъпност, нивото на сигурност, удобствата за служителите и общият капацитет на проекта. Сградите, които могат да предложат такава комбинация, са малко и се заемат бързо. Ако преди година и половина можехме да предложим 20 сгради в София, сега се ограничаваме до 7-8.“

По данни на Forton в рамките на 2014 г. големите корпоративни наематели ще избират от не повече от 100 хил. кв.м, които са налични към днешна дата, предстои да бъдат завършени или да бъдат освободени от настоящите си ползватели.

В резултат на стабилното търсене ефектът от новите сгради върху дела на свободните площи за пазара беше незначителен и те останаха на ниво 30% от наличностите. Наемателите обаче продължиха да демонстрират предпочитания към клас А проекти по основните булеварди – най-вече „Цариградско шосе“ и „България“ за сметка на периферни райони или проекти с по-ниско качество.

„С намаляването на наличностите на най-търсените местоположения и в топ сградите новите наематели ще бъдат под натиск да правят компромиси с местоположението или с бюджета си за офис“, каза още Станимира Пашова. „През първото тримесечие доминацията на бул. „Цариградско шосе“ намаля за сметка на бул. „България“ и района на летището. Все пак с очакваното завършване на „Капитал форт“ към края на годината „Цариградско шосе“ отново ще върне пазарното си влияние.“

Инвестиционен фокус

С намаляването на незаетите площи собствениците на офис сгради започват да се стремят към по-високи наемни нива за новите договори. Това окуражава и инвеститорите да излязат на пазара. В първото тримесечие „Фонд за недвижими имоти България“ АДСИЦ придоби офис сграда в „Бизнес парк София“ за 2,5 млн. евро.

„Увереността на инвеститорите се връща. Те са наясно, че по-малкото предлагане е условие за по-висока заетост на съществуващите сгради, а в един момент – и по-високи наемни нива, и сега е времето да се възползват“, коментира Михаела Лашова, изпълнителен директор на Forton. „Както и миналата година, местните купувачи са първите, които действат. Но предвид наличието на все повече качествени активи с висока заетост смятам, че във втората половина на годината и международните инвеститори ще се върнат на пазара.“

„Ситуацията създава възможност и за стартирането на нови офис проекти. Но инвеститорите трябва да планират внимателно и да заложат на безупречни технически характеристики и установени местоположения“, каза още Михаела Лашова.

Индустриални и логистични площи

И ако на офис пазара в София търсенето и предлагането все още са в относително равновесие, индустриалните и логистичните компании са изправени пред недостиг на завършени проекти. Поради това в следващите тримесечия се очаква основните сделки да бъдат покупки на земя за сгради за собствено ползване или строителство по поръчка на база предварителен договор с наемател.

„Вече видяхме подобни примери с NexansAutoelectricсв проекта на Bulgarian Property Developments в Плевен. През първото тримесечие Trisa придоби земя за собствена сграда в Индустриален парк „София-Изток“, коментира Владимир Гюрджиев, мениджър „Индустриални и логистични площи“ във Forton. „От началото на 2014 г. виждаме по-силен

първоначален интерес както от производители, така и от логистични компании, но опциите, които можем да им предложим, остават все така ограничени.“

При липсата на ново предлагане се очаква наемите да останат стабилни на ниво 3.5 евро на квадратен метър месечно за първокачествени индустриални и логистични площи в София и Софийска област. „Повечето проекти, които в момента се обсъждат, очакват своя ключов клиент, след което ще могат да предложат и площи свободно на пазара. Пазарът ще остане съсредоточен върху built-to-suit (буквално - строителство по мярка) модела в следващите две до четири тримесечия“, прогнозира Владимир Гюрджиев.

✓ Греков: Занапред ще подпомагаме главно традиционните български отрасли

"Искаме в следващия програмен период да насочим усилията си към подпомагането традиционните български отрасли - животновъдство, зеленчукопроизводство, овощарство", каза министърът на земеделието и храните Димитър Греков в предаването „Факторът Кошлуков“ на ТВ7.

Според Греков предвидените мерки по оперативните програми обаче също няма да са достатъчни, защото е необходим друг подход при стимулирането на българското производство. Самите производители трябва да бъдат обединени и организирани така, че да имат възможност да излязат на пазара, да повишат производството и рентабилността си и да улеснят износа на продукцията си.

„Трябва да има производители, които да произвеждат достатъчно количество и качество. Едно от нещата, които спъват българското производство, е прекупвачеството - цената за крайния потребител се вдига с 10 до 20%. С обединяването на производителите техните организации ще могат да стигнат директно до пазара. В Програмата за развитие на селските райони за този програмен период ще бъде обособена мярка, която да подпомага сдружението на производителите. Ще бъдат опростени и мерките, по които може да се кандидатства", поясни Греков.

Първите сдружения на производители в България са създадени 2007-2008 г. и са девет, а към 2011 г. те остават едва три и обхващат под 1% от българските производители. Като причина за това земеделският министър посочи исторически натрупаната липса на доверие към кооперативите и обединенията.

Вестник Капитал Daily

✓ Населението на България продължава да намалява и застарява

Все по-малко хора се вливат в работната сила в сравнение с тези, които излизат от нея

Населението на България е намаляло с почти 40 хил. души за година. Това показват данните на Националния статистически институт (НСИ) за населението и демографските процеси към края на миналата година, които бяха публикувани в края на миналата седмица. Общото заключение на статистическия институт е, че "текущата демографска ситуация в страната се характеризира с продължаващо намаляване и застаряване на населението, намаляваща раждаемост и задържащо се високо равнище на общата смъртност", но пък има и добри новини - продължителността на живота продължава да расте и през миналата година е достигнала средно 71 години за мъжете и 78 за жените (виж инфографиката).

Някои от основните тенденции на демографията на България по данни към края на миналата година са:

- Продължава процесът на остаряване на населението и през 2013 г. хората над 65-годишна възраст са били 19.6% от всички, като спрямо 2001 г. увеличението на този дял е с 2.7 процентни пункта. Най-висок е дялът в областите Видин (27.2%), Габрово (25.8%) и Ловеч (25.0%), а населението е най-младо в София, Благоевград, Варна и Бургас (виж картата). България се нарежда на трето място в Европа по дял на възрастните хора - веднага след Италия (21.2%) и Германия (20.7%).

- Все по-малко хора се вливат в работната сила в сравнение с тези, които излизат от нея. Така съотношението между броя на влизащите в трудоспособна възраст (15 - 19 години) и броя на излизащите от нея (60 - 64 години) към края на 2013 г. е 62. За сравнение - през 2001 г. всеки 100 лица, излизащи от трудоспособна възраст, са били замествани от 124 млади хора.

- През 2013 г. с решения на Министерския съвет са закрити 10 населени места, като 6 от тях са закрити чрез присъединяване към друго населено място. В 1127 населени места, или над една пета от всички, живеят под 50 души. Най-малко хора живеят в област Видин (под 100 хил.), а най-много - в София (1.3 млн. души).

- Коефициентът на раждаемост е 9.2 промила, което е под средното за ЕС (през 2012 г. по данни на Евростат показателят е бил 10.4 промила).

- През 2013 г. в преселванията между населените места в страната са участвали 86.4 хил. души, като според данните на НСИ по-голямата част от тях са жени (54.8% от всички). Почти половината от хората, които са се премествали през миналата година, са напуснали един град, за да отидат в друг, а от селата към градовете са се придвижвали една пета от хората. Интересно е, че в резултат на преселванията между градовете и селата населението на градовете всъщност е намаляло с 1617 души, а това на селата се е увеличило отново с толкова. Броят на хората, които са променили местоживеенето си от България в чужбина или обратно, е почти равен (виж инфографиката), като така спрямо 2012 г. България е загубила по-малко хора заради емиграция.

✓ Енергийни дружества ще внесат 30 млн. евро към нов държавен фонд

Новата схема задължава получателите на безплатни квоти да инвестират в модернизации

Големи енергийни предприятия трябва да преведат 29.9 млн. евро през тази година по сметка на "Националния план за инвестиции", съобщиха от министерството на икономиката по запитване на "Капитал Daily". Сумата на постъпленията е

изчислена като разлика между пазарната стойност на получените безплатно квоти за емитиране на парникови газове и размера на планираните екологични инвестиции за 2013 г. Участници в схемата са 27 предприятия, основно въглищни централи, топлофикации, електроразпределителни дружества. До 2020 г. постепенно те ще бъдат задължени да купуват 100% от нужните им квоти за CO₂. Докато получават и безплатни разрешителни, те са задължени да вложат средства в модернизации, които повишават тяхната ефективност и намаляват вредното въздействие от дейността им върху околната среда. Ако не съумяват да инвестират, ще трябва да правят вноски във фонда.

Нова схема с емисиите

"Националният план за инвестиции" е нова структура, която тепърва ще започне да насочва ресурс към екологични проекти в енергетиката. В момента банковата му сметка е празна, тъй като наредбата за организацията и контрола на изпълнение на механизма бе приета съвсем скоро, обясниха от Министерството на икономиката и енергетиката. "След като постъпят първите преводи, ще стане ясно кои са най-големите вносители във фонда", уточняват още от ведомството. Фондът ще влага събраните от предприятията средства в проекти по своя преценка. Типовете проекти, разходите за които ще се възстановяват от събраните вноски, са за преоборудване и модернизация на преноса и разпределението на електрическа енергия, за подобряване на националната газова инфраструктура и за подобряване на управлението на електроенергийната система. Решението за разпределение на средствата се взема от управителния съвет на фонда, в който влизат и представители на финансовото министерство, Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР), Министерство на околната среда и водите (МОСВ).

В дълг към държавата

За да гарантира, че участниците в схемата ще превеждат дължимите вноски, държавата планира да даде на тези вземания статут на публични държавни вземания. Това ще стане чрез приемането на промяна в Закона за енергетиката, която в момента е предложена на обществено обсъждане, с възможност за подаване на възражения до 25 април. От публикуван на страницата на икономическото министерство доклад на министър Драгомир Стойнев за това как е изпълнен планът за 2013 г. е видно, че повечето дружества са преизпълнили задължението си за инвестиции. Има обаче и такива, като например "Топлофикация Сливен", ТЕЦ "Бобов дол" и ТЕЦ "Марица 3" (които се контролират от Христо Ковачки), които са инвестирали по-малко от планираното. Така за тях се полагат и по-малко безплатни квоти, при това след погасяване на задължението им към "Националния план за инвестиции".

[Вестник Сега](#)

✓ България изостава по растеж и от държавите в Централна и Източна Европа

Страната ни е с най-голям ръст на изпадналите в несъстоятелност фирми за 2013 г.

По-голямата част от страните в Централна и Източна Европа печелят от възстановяването на развитите икономики и ще отбележат сериозен икономически растеж през 2014 г. Перспективите са най-добри пред Латвия, Литва и Полша. България обаче остава далеч назад след лидерите в тази класация и не успява да се възползва от оживлението в ЕС. От 11 изследвани държави тя се нарежда на 9-о място по прогноза за растеж. След нея са само Словения и Хърватия. Освен това през миналата година страната ни е регистрирала и най-голям ръст в броя на изпадналите в несъстоятелност фирми. Това показват данните на анализаторите от "Кофас", един от световните лидери в областта на кредитното осигуряване и застраховане, за развитието на световната и на европейската икономика през 2014 г.

С прогнозиран реален растеж на брутният вътрешен продукт (БВП) от 1.6% през 2014 г. България е сред централно- и източноевропейските страни, чиито икономики ще се възстановяват по-бавно. С най-добри перспективи за растеж са Латвия (4.2%), Литва (3.4%), Полша (2.9%). По-висок растеж се очаква и за Естония (2.7%), както и за Румъния и Словакия (2.3%). С отрицателен растеж в групата са Хърватска (-0.2% от БВП) и Словения (-0.8%). Очакванията на "Кофас" за България се разминават с прогнозата на нашето Министерство на финансите, която първо бе за растеж от 1.8%, а след ревизия на инфлацията бе увеличена на 2.1%.

Политическата несигурност в България е една от причините за свитото потребление, за увеличаването на спестяванията и за по-бавното възстановяване на икономиката, считат анализаторите от "Кофас". Отбелязаният растеж през 2013 г. от 0.9% се определя като нисък. Влияние за това оказаха свитото потребление, покачващата се безработица и мудният ръст на кредитирането от 2010 г. насам. Като негативен фактор се изтъква още междуфирмената задлъжнялост, както и затрудненият достъп до кредитиране на фирмите и отсъстващите програми за подкрепа.

По окончателни данни за 2013 г. България е и с най-висок ръст (39%) в броя на изпадналите в несъстоятелност фирми - 840 срещу 601 за 2012 г. Въпреки значимата динамика обаче делът на изпадналите в несъстоятелност компании у нас е нисък (0.21%) спрямо общия брой регистрирани фирми - около 400 000. Секторите с най-много фалити са търговията на едро, строителството, търговията на дребно, земеделието, производството. За сравнение: изпадналите в несъстоятелност фирми в Румъния през 2013 г. са 27 145, или 6.4% от всички регистрирани. Анализаторите на "Кофас" не прогнозираат подобряване за строителния бранш в региона в обозримо бъдеще. Ефектът от новото европейско финансиране надали ще се усети осезаемо през 2014 г., изтъкват още от компанията.

Въпреки политическите трусове оценката на "Кофас" за риска от неплащане на фирмените задължения в България остава без промяна спрямо 2012 и 2011 г. В тази класация страната ни е на едно ниво с Хърватска, Унгария, Румъния. Хърватска и Унгария обаче са с по-добра оценка за бизнес климата, който се измерва и през способността на съдебната система да гарантира защита на кредиторите.

✓ За 3 месеца са събрани 22.8 милиона лева от такса "слънце"

Все още не е ясно как ще бъдат разпределени парите

Макар да въведеха таксата върху приходите от ВЕИ централите с решение на ДКЕВР, председателят на комисията Боян Боев и членът на регулатора Еленко Божков нямат отношение към разпределението на средствата.

Точно 22.8 милиона лева са събрани от въведената в началото на тази година такса от 20% върху приходите на вятърните и фотоволтаичните централи, показва справка на "Сега". Електроразпределителните дружества събират от производителите парите от така наречената такса "слънце" всеки месец, но ги превеждат по сметка към Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР) на всеки три месеца. Така за периода от януари до март от ЧЕЗ са превели 3.5 милиона лева, от ЕВН - 11.7 милиона лева, а от "Енерго -Про" са внесли около 7.6 милиона лева.

Според разчетите на ДКЕВР при въвеждането на таксата се очакваше постъпленията от нея за цялата година да бъдат 150 милиона лева. Това изглежда малко вероятно, защото със затоплянето на времето и спадането на потреблението работата на ВЕИ централите непрекъснато се ограничава от Електроенергийния системен оператор (ЕСО). На практика те работят с по-малко от половината от капацитета си. Освен това последните две години бяха обявени за "нулеви" за присъединяване на нови големи мощности.

Макар че парите реално са преведени, държавата все още не знае за какво ще бъдат употребени те. На въпрос на "Сега" за какво ще бъде използвана събраната сума, от енергийния регулатор обясниха, че това са държавни такси и ведомството на Боян Боев няма ангажимент към това как те ще се разпределят. От икономическото министерство, от своя страна, заявиха, че този въпрос не е от техните компетенции. Това рязко се разминава с някои от изявленията на икономическия министър Драгомир Стойнев, че тази такса е "малка стъпка към балансиране на системата". "Трябва да има и следващи стъпки, но българската енергетика започва да се балансира", заяви той в началото на годината.

Според един от споменаваните варианти събраните пари ще бъдат използвани за буфер в бюджета. Драгомир Стойнев преди време пък предложи те да отидат за подпомагане на енергийно бедните българи. В началото на годината премиерът Пламен Орешарски твърдеше, че събраните средства са нужни за спасяване на НЕК. "Целта на таксата е НЕК да може да продължи да плаща. Не искам да развивам други сценарии. Оцеляването на НЕК е в интерес на всички участници в енергийната система", обясни тогава премиерът на среща с членове на Американската търговска камара. До момента нито един от тези варианти не е потвърден окончателно.

✓ Част от парите на Гаранционния фонд може да отиде за напояване

Земеделското министерство има намерение да използва част от неусвоените пари, натрупани в Гаранционния фонд, за напояване. 90 милиона лева може да бъдат прехвърлени към Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) и да се използват за реконструкция на напоителни системи, каза заместник земеделският министър Явор Гечев. В края на миналата седмица ведомството е изпратило в Брюксел писмо с отговори на последните въпроси от страна на еврокомисията около прехвърлянето на средствата, каза още Гечев. По негови думи засега диалогът с евроцентралата се развивал добре.

Гаранционният фонд беше създаден в края на 2011 г. с цел да се спасят средства от селската програма. В него бяха прехвърлени 237 млн. лв. Идеята бе той да подпомага фермерите, когато кандидатстват за пари от европейските фондове. Те можеха да теглят кредити за съфинансиране на проектите, които да бъдат гарантирани от фонда. Схемата обаче така и не проработи и по последни данни са усвоени под 10% от средствата във фонда. Ако останалите пари не бъдат усвоени до 2015 г., те ще трябва да бъдат върнати на ЕС.

Мярката за реконструкция на напоителни системи така и не успя да тръгне през целия изминал програмен период. Тя не позволява да се дават пари за нови съоръжения, а само за ремонт на стари. А състоянието на напоителните ни съоръжения е трагично, каза Явор Гечев. Според него, ако се направят модерни системи, загубите на вода ще намалят и цената на водата за напояване ще падне.

КОНСУЛТАЦИИ

Министерството на земеделието и храните покани в края на миналата седмица всички организации в сферата на земеделието да излъчат до 7 май свой представител, който да участва в работата на нова работна група. От края на май тя ще обсъжда как да се разпределят директните плащания за земеделците в периода от 2015 до 2020 г. Ще се дискутира и бъдещата държавна помощ за горива за селските стопани с намален акциз. Правилата за директните плащания за новия програмен период влизат в сила от догодина. С тях всяка държава може сама да определя как да дава субсидиите, като се съобрази със своите приоритети, със структурата на стопанствата и националната специфика. В последните седмици от асоциациите на земеделските производители се чува доста критики заради заявените намерения повече средства да бъдат насочени към малките стопанства. Работната група ще обсъжда "зелените" директни плащания, преразпределителното плащане, тавана на директните плащания, схемата за дребни земеделски стопани, схемата за млади земеделски стопани.

[Вестник Преса](#)

✓ Финансовият министър Петър ЧОБАНОВ: Няма да пипаме плоския данък

Интервю на Людмила Куюмджиева с Петър Чобанов за сигурността на публичните финанси и перспективите пред икономиката

Петър Чобанов е роден на 20 юли 1976 г. в Ямбол. Има магистърска степен по макроикономика (2000 г.) и научна степен „доктор по финанси“ (2006 г.) от УНСС. От октомври 2005 до май 2009 г. е изпълнителен директор на Агенцията за икономически анализи и прогнози. От май 2009 до юни 2010 г. е председател на Комисията за финансов надзор.

Преподавател е по международни финанси в Университета за национално и световно стопанство. Министър на финансите в правителството на Пламен Орешарски.

- Г-н Чобанов, измина близо година, откакто сте финансов министър, каква е равносметката ви? Следите ли всеки ден изпълнението на бюджета?

- Да, налага се всяка сутрин. Ситуацията е динамична и задачите, които сме си поставили, са амбициозни. Не знам обаче дали сега е времето за равносметки, защото такива се правят в края на годината. В първата ни финансова година, макар да я започнахме от средата, успяхме да постигнем много неща. Нормализирахме ситуацията в приходните администрации и възстановихме доверието в бизнеса. Връщането на ДДС беше вкарано отново в ред и сега не се задържат суми, за да постигаме изкуствено бюджетни цели. Освен това работим и за намаляване на административната тежест. Изискваме все по-малко документи и информация. На хората не се налага отново да предоставят на данъчните данни, които вече ги има в Националната агенция за приходите. Въведохме и възможността за разсрочено плащане на забавени данъци. По този начин м.г. успяхме да съберем повече приходи и завършихме годината с под 2% дефицит. Разплатихме и старите задължения, а до последния ден плащахме пари по европроекти. Сега през първите два месеца на тази година бюджетът е с дефицит, но той е по-нисък от януари и февруари 2013 г.

- Има ли вече предварителни данни за изпълнението през март?

- Рано е още да се говори за март, защото данните се доуточняват. Но като цяло дефицитът в бюджета ще е близък до нивото му през миналата година. Това, което все още му влияе, е предишното неритмично възстановяване на ДДС. Ще ви дам пример - през февруари 2013 г. е върнат на бизнеса ДДС за около 200 млн. лв., а сега се наложи да възстановим двойно повече. Така се изкривява картината и създава усещане, че приходите през конкретния месец намаляват. Това ще се промени. През юли съпоставката с предходната година да стане по-коректна.

- Успяхте ли да се измъкнете от сянката на предшественика ви Симеон Дянков? Вие също акцентирате върху необходимостта от финансова стабилност?

- Сянката на предшественика е малко противоречиво понятие с оглед имиджа, който Дянков си беше създал. Не е необходимо да се измъквам от нечия сянка. Прилагам нещата такива, каквито ги виждам, и те са в унисон с политиката на правителството. Има коренна разлика по отношение на това как се прави фискална политика. Както вече отбелязах, бюджетните цели се постигаха по начин, който се отразяваше зле на икономиката. Не се връщаше ДДС, бяха отлагани ключови разходи за следващи години, включително социални. Преди се залагаха разходи, които не бяха покрити с бюджет и не се плащаха. Такъв пример е МВР, където бяха увеличени ваучерите за храна и режийните, без да са разчетени, затова не бяха платени. А ние успяхме да ги разплатим.

- Тоест смятате, че сте успели да балансирате системата?

- Може да заключим, че има какво още да се направи, за да вкараме нещата в ред и да постигнем желаните резултати.

- Какви са желаните резултати?

- Искам икономиката да заработи още по-добре. Това ще стане, като продължаваме да подобряваме бизнес средата и да облекчаваме административната тежест. Трябва да се вдъхне по-голяма увереност на хората.

- Актуализирахте прогнозата за растеж до 2,1% през тази година, в същото време данните показват дефлация и намаляване на износа. Тези показатели няма ли да се отразят негативно?

- Има известно намаление на износа за трети страни, но това се дължи на еднократни фактори, които през годината ще бъдат преодолени. Няма промяна, която да показва по-негативен сценарий. Дефлацията пък се дължи не толкова на икономическата активност, колкото на промяната на административните цени. Знаете, че на няколко пъти бяха намалени цените на тока, а те влизат директно в разходите. Икономиката ни е енергийно консумираща и това се отразява. Всъщност дефлацията не е толкова лошо нещо за реалните доходи. Когато цените намаляват, хората с нарастващи доходи могат да потребяват повече.

- Енергетиката не е във вашата компетенция, но притеснява ли ви състоянието на сектора?

- Не смятам, че трябва да се меси в работата на останалите министри. Моето мнение е, че се предприемат мерки, с които секторът да се оздрави. Не го заварихме в добро състояние. Иначе имаше нужда от намаляване на цените на тока, защото бяха стигнали наистина много високо ниво и протестите от февруари 2013 г. са красноречиво доказателство за това.

- Бойко Борисов плаши децата, че ще им се наложи да плащат милиони дългове, които сегашното правителство трупа за поколенията. Какво ще отговорите?

Емисията, която подготвяме, ще е навън, за да не се натовазва вътрешният пазар. Ние можем да вземем тези пари и от българската икономика. В момента банките имат достатъчно свободен ресурс, но се ориентираме към външния пазар, за да може с парите на трезорите да се кредитират фирмите.

Пласираме държавния дълг при много добри условия. А на въпроса кой ще плаща, отговорът е - икономическото развитие. Нарастването на икономиката ще спомогне към 2017 г. държавният дълг да е близък до 20% от БВП и да намалее спрямо годините преди това. Важна е траекторията на дълга, която отново ще стане намаляваща. Не трябва да забравяме какво се случи при предишното управление. Фискалният резерв беше намален с 4 млрд. лв. и дългът беше увеличен с още 4 млрд. лв. Така всяка от годините ни струваше по 2 млрд. лв. Тази година няма да е така, защото ще платим 3 млрд. лв. стар дълг. Така няма да има съществено натрупване на нови борчове, а и фискалният резерв няма да намалее.

- Има ли опасност държавата да бъде опоскана предизборно?

- Предлагам ви да следите допълнителните разходи през следващия месец, който е предизборен, и след това да си говорим отново. Няма опасност да бъде опоскана държавата. В няколко поредни години сме в условия на избори и ако трябваше политиката да е предизборна, дефицитът трябваше да бъде постоянно на ниво 2%. Както виждате, това не е

така и сме заложили постепенно намаляване на недостига в бюджета. Бюджетът и разходите не може да се нарекат предизборни.

- Кога ще изпълним препоръките на Брюксел за изравняване на пенсионната възраст на мъжете и жените?

- Въпросът трябва да се разглежда в общия контекст на това какви промени можем да направим в системата. В най-скоро време ще седнем със социалните партньори и ще вземем решение. Това е основна тема в Европейската комисия, но трябва да е ясно, че хората са най-важни. Стресиращо решение, с което веднага да се покачва възрастта за пенсиониране, както беше направено в миналото, не е най-добрият начин.

- А какво е бъдещето на минималната заплата?

- Стъпката за покачване, записана в средносрочната програма, ще бъде запазена. Няма да има промени. Не съм привърженик на автоматизма при определянето на подобни величини. Предлага се да се въведе формула, но тя няма да дава необходимия резултат. Догодина според прогнозите за икономиката, като правим новата средносрочна рамка за след 2017 г., мисля, че отново ще видим покачване на минималната заплата.

- Започнахте програма за връщане на данъка върху минималните доходи. Какви други промени в данъчната политика може да очакваме до края на мандата?

- Това е сериозна промяна, която показва ангажиментите ни към хората и изпълнението на предизборната ни програма. Очакваме тази мярка да даде сериозно отражение. Догодина хората с най-ниски доходи ще имат повече пари. Разчетите показват, че ще възстановим на хората около 150 млн. лв. Това е сериозна сума, която ще се отрази на потреблението. Част от нея ще се върне в хазната под формата на ДДС. Важно е да се отбележи, че преотстъпването на данъка ще стане след подаване на декларация, което ще има и дисциплиниращ ефект и ще приобщи хората към данъчната система.

- Ще бъде ли заменен плоският данък с прогресивно облагане?

- За системата е важно да продължим с мерките за събираемост. Според това колко приходи постъпват като цяла, ще стане ясно какви разходи можем да си позволим. Преотстъпването на данъка на хората с ниски доходи мисля, че за момента е достатъчно. Затова и плоският данък няма да падне. Този тип облагане на доходите е необходимо на икономики като българската. След време, когато жизненият стандарт се повиши и достигнем европейските нива, може да се мисли за въвеждане на прогресивно облагане. В момента обаче плоският данък съответства на състоянието ни на догонваща икономика и е необходимо да бъде запазен.

- Тази година за първи път в бюджета беше вкарана инвестиционна програма в подкрепа на общините. Има ли вече стартирали проекти?

- Да, вече имаме 21 започнати проекта от 19 общини. Дали сме възможност на всички да използват 30-те процента аванс с условието да представят договор за проекта. Вече има изтеглени аванси и дори първи приключил проект. Това е спортната зала в Ботевград, която е напълно завършена.

Догодина планираме още 300 млн. лв. за общините. Част от тях ще бъдат разпределени за вече съществуващи проекти, защото дадохме възможност за разделяне на по-големите на части. Това отговаря и на критиките на опозицията, че сме осигурили за някои обекти едва ли не само една десета от необходимите пари.

Освен това през юни ще се направи оценка и проектите, при които не са започнали търгове, ще отпаднат и ще бъдат заменени. Целта ни е тези пари да отидат по предназначение. Инвестиционната програма е и най-голямата програма на правителството, осигуряваща заетост. Нашите очаквания са само от проектите за общините да се намери работа за над 20 хил. души.

- Как стоим днес на финансовата карта на Европа?

- България на картата на Европа стои като стабилна държава, която доказва, че има добри публични финанси. Създаваме възможности за растеж. Страната ни е на второ място по нисък външен дълг и това положение ще остане такова до края на мандата ни, дори и след това. Имаме успокоена среда за фирмите, в която държавата не си позволява да се меси, както беше в близкото минало.

- За каква държавна намеса говорите?

- В началото на кризата компаниите имаха по-нисък апетит за риск, тъй като се опариха от свои инвестиции най-вече в развитите страни. Когато обаче намаля притокът на свежи ресурси у нас, се увеличи апетитът за преразпределяне на вътрешните финансови потоци. Затова и имахме спрени плащания към бизнеса и невъзстановяване на ДДС. Успяхме да преодолеем тези негативи и да подкрепим предприемачите за нови инвестиции.

[Вестник Стандарт](#)

✓ Авиокомпаниите ни остават без пилоти

Искат от държавата по 400 000 евро годишно за обучение на 20 летци

Гражданската ни авиация остава без пилоти. За това алармира Асоциацията на българските авиокомпани (АБА), която поставя проблема за решаване на кръгла маса утре. В събитието, което се организира съвместно с Форум за балкански транспорт и инфраструктура, ще участват представители на министерствата на транспорта и на образованието, депутати от парламентарната комисия по транспорт и др.

През следващите 5 години в пенсия ще излязат 57 пилоти, а по медицински причини средногодишно ще отпаднат по 4-има летци, пише в анализ на АБА. Затова към 2017 г. ще се почувства рязък недостиг на авиатори. У нас са регистрирани 68 тежки самолета.

Ако броят им не се промени, според анализа на АБА до 2019 г. авиокомпаниите ще имат нужда от 80 нови пилоти.

За да се реши проблемът, годишно трябва да се обучават по 20 авиатори. Тъй като обучението трае 3 години, то трябва да започне още през септември 2014 г., смятат от АБА.

Основният проблем е кой ще плаща подготовката. Общата сума за подготовката на един пилот е 40-45 хил. евро, като най-скъпо е летателната за професионален пилот CPL(A) и транспортен пилот ATPL(A). От АБА настояват държавата да поеме 50% от финансирането на обучението, а за останалите 50% да се осигурят за курсистите облекчени кредити. За обучението 20 пилоти годишно ще са необходими 400 хил. евро държавно дофинансиране, твърдят от АБА.

Вестник Класа

✓ Доходите ни нарастват с 3-5% до 2017 г.

Българската икономика ще продължи да пълзи бавно нагоре поне до 2017 г. В резултат доходите от труд също ще растат почти незабележимо - средно с 3,5% - 5,5% номинално в следващите три години.

Това става ясно от Конвергентната програма на България за периода 2014 - 2017 г., която предстои да се изпрати на Европейската комисия, пише "Труд".

Според правителствените експерти задържащ ефект върху растежа на доходите от труд ще продължат да оказват високите нива на безработицата. Според прогнозите през тази година тя ще намалее минимално - с 0,1 процентни пункта до 12,8%. В следващите три години положението постепенно ще се подобрява, като през 2017 г. се очаква безработицата да падне до 10,9%.

Доходите, които зависят от държавата, ще се покачват. Минималната работна заплата ще стане 380 лв. от 1 януари догодина, 420 лв. - от началото на 2016 г. и 450 лв. - от 1 януари 2017 г. От 1 юли всяка година пенсиите ще се осъвременяват по "швейцарското правило", но точни разчети няма.

В конвергентната програма е заложено още вдигане на вноската за втора пенсия от 5 на 7% от 1 януари 2017 г. В документа обаче не се уточнява дали това ще стане за сметка на намаляване на процента за фонд "Пенсии" на НОИ или чрез повишаване на съвкупната осигурителна тежест за работещите и работодателите.

До края на т.г. предстои да се вземат важни решения - за увеличаване на пенсионната възраст и за пенсиите на хората с първа и втора категория труд, които от 1 януари 2015 г. трябва да се плащат изцяло от частните професионални фондове, пише още в правителствения документ.

Обновената прогноза показва далеч по-плавен ръст на разходите за пенсии в следващите години, което се дължи най-вече на увеличаването на възрастта за пенсиониране. От 9,92% от БВП през 2010 г. харчовете за възнаграждения на хората от третата възраст ще достигнат 10,60% през 2060 г., а не 11,06%, както се смяташе доскоро. Същевременно пенсиите ще стават все по-ниски спрямо заплатите. Т.нар. коефициент на заместване ще падне от 45% през 2014 г. на 37,5% през 2060 г.

Списание „Мениджър“

✓ София с най-много инвестиции. Следват Бургас и Варна

София е на първо място по размер на чуждите инвестиции, както в абсолютна стойност, така и спрямо човек от населението. Следват Бургас и Варна. Това сочи изследване "Регионални профили. Показатели на развитие" на Института за пазарна икономика, който вече две години анализира социалното и икономическото развитие на областите в България.

То се базира на 58 различни показателя, обединени в 8 категории – икономика, бизнес среда, инфраструктура, образование, социална среда, околна среда, демография и здравеопазване. Използваните индикатори са подбрани така, че да описват различни аспекти на средата за бизнес или условията за живот в областите. Два от индикаторите в категория „Икономика“ описват именно инвестиционната активност в областите – това са размерът на чуждестранните преки инвестиции (с натрупване) и разходите за придобиване на дълготрайни материални активи.

До края на 2011 г. размерът на преките чужди инвестиции в столицата достига 8953 евро на човек от населението. Следващите най-атрактивни за чуждите инвеститори области са София (област), Бургас и Варна. Прави впечатление, че разликата между столицата и широката Софийска област е значителна: София (област) е привлякла с около 3700 евро на човек по-малко от първенеца.

София и областите около нея – София и Перник се очертават като единият от инвестиционните центрове в страната. Другият се оформя от морските области Варна и Бургас, които успяват да привлекат значителни потоци чужди инвестиции в строителството на хотели и ваканционни имоти.